

ESPAIS VERDS. MARÇ de 2024

FORESTALS

PI

Processionària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*)

És un lepidòpter que afecta pins i cedres. En aquests moments, les erugues estan en els últims estadis de desenvolupament i presenten uns pèls urticants dels quals es desprenen quan se senten atacades.

És en aquesta època quan es poden observar les típiques bosses on es refugien les erugues, sobretot a les zones més assolellades de les masses forestals. És habitual veure les processons de les erugues després de les quals s'enterren per passar un temps fins que es transformen en papallones al mes de juny-juliol.

Durant aquest mes, podeu realitzar les actuacions de control de la plaga següents:

- **Mesures culturals:** tallada i destrucció de les bosses (crema, aixafament, immersió en aigua, etc.). Per evitar la perillosa acció dels pèls urticants que desprenen les erugues, cal actuar sempre d'esquena al vent i protegir-se les mans i els ulls.
- **Tractaments insecticides:** localitzats a les bosses amb productes fitosanitaris autoritzats.

Bossa amb colònia d'erugues

Perforadors dels brots (*Tomicus destruens*)

Aquests coleòpters es localitzen a les zones costaneres i poden atacar qualsevol espècie de pi, amb l'atac dirigit a les branques gruixudes i el tronc. Generalment, només afecten arbres debilitats a causa de vegetar en sòls dèbils o en condicions meteorològiques adverses o per presentar ferides. Tot i això, quan les poblacions d'aquest insecte són molt grans, poden atacar també arbres sans.

En aquests moments, coexisteixen adults, larves i ous, ja que, des del mes de setembre a començaments d'abril, els adults fan la posta dels ous. Per aquest motiu, és important tenir cura a l'hora de deixar fusta verda al bosc.

Xinxà americana (*Leptoglossus occidentalis*)

Aquesta xinxa d'origen americà es va citar per primera vegada a Catalunya l'any 2003 i actualment ja és distribuïda per tot el territori català.

És un hemípter que pot afectar qualsevol espècie de conífera. Els danys són fruit de l'alimentació de les nimfes i els adults, que claven el seu llarg aparell bucal picador-xuclador a les pinyes i ocasionen la pèrdua de llavor i l'avortament dels cons. També pot actuar com a vector de malalties, com seria el cas del fong *Diplodia sapinea*, al qual ajuda a dispersar.

Quan baixen les temperatures, els adults es disposen a hivernar i resulta fàcil trobar-los agrupats en llenyers o dintre de les masies o cases forestals. Cal recordar que, tot i que pot causar alarma entre la població, aquest insecte no provoca danys als humans.

En aquests moments, s'està treballant amb centres d'investigació per trobar mètodes de control específics que siguin efectius per controlar aquesta espècie.

Adult de *L. occidentalis*

CASTANYER

Vespeta del castanyer (*Dryocosmus kuriphilus*)

Es tracta d'un insecte de la família dels cinípid que ataca els castanyers. És originari de la Xina, va ser introduït accidentalment al Japó l'any 1941, l'any 1974 als EUA i des de llavors s'ha anat estenent. L'any 2002, es va detectar per primera vegada a Europa, a Itàlia. A Catalunya, va ser detectat l'any 2012.

El principal símptoma que presenta són els cecidis (gal·les), inflamacions verdes o vermelloses que es localitzen als branquillons joves, als peciols o als nervis centrals de les fulles, i poden mesurar de 5 a 40 mm de diàmetre. Els danys que provoca deriven de la disminució de la capacitat fotosintètica dels castanyers i la reducció de la seva fructificació, i poden arribar a provocar la mort dels arbres afectats.

Des de fa uns anys, s'està apreciant una reducció en els nivells d'afectació de les masses de castanyer a Catalunya, segurament a causa de la proliferació de parasitoides de manera natural.

Gal·les causades per vespeta del castanyer

MARGALLÓ

Eruga barrinadora de les palmeres (*Paysandisia archon*)

Es tracta d'un lepidòpter exòtic invasor que està afectant diverses espècies de palmàcies, entre les quals el margalló (*Chamaerops humilis*).

Originària d'Amèrica del Sud (l'Uruguai i l'Argentina), es va introduir a diferents zones de la regió mediterrània, on té possibilitats d'esdevenir una important plaga i causar la mortalitat dels margallons naturals, tal com ja s'ha demostrat a les illes Balears.

En fase d'eruga, comença a menjar les fulles tendres per posteriorment penetrar al tronc, i pot causar la mort quan es menja el meristem apical. Es poden apreciar els danys a les fulles (apareix una banda d'orificis a la mateixa alçada de la fulla), la corona del margalló (amb deposicions de melassa i serradures) o la part inferior del palmell; en aquest cas, la planta s'asseca i n'acaba provocant la mort.

Atacs de *Paysandisia* a les fulles i al tronc

En la seva fase adulta (visible entre finals de maig i començaments d'octubre), és una papallona diürna de mida gran, amb un marcat dimorfisme sexual (8 cm d'envergadura els mascles i entre 9-11 cm les femelles); les ales anteriors són de color entre gris i verd oliva en l'anvers. Les ales posteriors són ataronjades amb una banda negra que conté entre 5 i 6 taques blanques.

Adult de *Paysandisia archon*

En cas de detectar atacs produïts per aquest insecte en el medi forestal, haureu de comunicar-ho a l'adreça de correu electrònic següent: sanitatforestal.daam@gencat.cat.

PARCS I JARDINS

EVÒNIM

Oïdi, cendrosa o malura (*Microsphaera euonymi-japonica*)

A la primavera, les condicions per al desenvolupament de l'oïdi comencen a ser favorables i els evònims pateixen aquesta malaltia.

Inicialment, apareix en forma de taques blanques a les fulles, i avança assecant les fulles fins a provocar-ne la caiguda. Per minimitzar l'efecte d'aquest organisme, cal aplicar mesures culturals i tractaments amb productes fungicides contra oïdi.

Mesures culturals: en els evònims afectats de l'any anterior, convé fer una poda de neteja de les parts assecades i afectades per aquest fong.

Control químic: cal vigilar les fulles a l'inici de la brotada i, una vegada se'n detectin les primeres taques, cal aplicar un tractament amb un producte fungicida contra aquest fong.

OM

Grafiosi (*Ceratocystis ulmi*) i **escolítids** (*Scolytus* sp.)

A les zones més càlides, els insectes escolítids inicien els atacs a finals del mes de març. Són els principals transmissors de la grafiosi.

Mesures culturals: en cas d'atac d'aquest fong, cal tallar les branques afectades i destruir-les. Els oms recentment morts o amb fort atac de grafiosi, cal tallar-los i destruir-los immediatament; si no es destrueixen, s'han de tractar amb insecticides per evitar que els escolítids colonitzin nous arbres i transmetin la grafiosi.

Control químic: cal aplicar tractaments contra els escolítids amb els insecticides adients, mullant molt bé l'escorça i les branques gruixudes.

PALMERA

Eruga barrinadora (*Paysandisia archon*)

Aquesta plaga afecta principalment *Trachycarpus fortunei*, però també s'han detectat exemplars afectats de *Chamaerops humilis* (ornamentals) i en alguns casos de *Phoenix canariensis* i *Phoenix dactylifera*.

És per això que, tot i tractar-se d'una plaga menys agressiva que la del morrut (*Rhynchophorus ferrugineus*), en les zones afectades cal aplicar tractaments preventius i, en zones no afectades, mantenir la vigilància sobre la possible presència.

Mesures culturals: en el cas que les palmeres estiguin molt afectades i siguin irrecuperables, cal tallar i destruir-les mitjançant el mètode de trituració. En zones no afectades, cal mantenir la vigilància davant la possible presència d'aquesta plaga.

Control químic: en les zones afectades, s'han d'aplicar tractaments preventius amb productes adients.

Morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus*)

La vigilància de les palmeres d'espècies sensibles continua essent l'eina principal de lluita contra el morrut.

Mesures culturals: els mesos de desembre, gener i febrer són idonis per fer treballs de poda a les palmeres, i és una bona ocasió per observar si l'exemplar està afectat.

A les palmeres afectades i amb possibilitats de recuperació, se n'eliminaran les parts afectades i les fulles que es desprenquin amb facilitat per afavorir l'efecte dels tractaments fitosanitaris.

És recomanable que les palmeres afectades sense possibilitats de recuperació s'eliminin. Les restes de parts afectades es poden dur a les plantes de recollida i gestió per a aquest tipus de residus.

Control químic: en cas de detectar-ne exemplars afectats, es recomana fer immediatament tractaments de xoc.

XIPRER

Assecada, pugons i caparretes

Cal vigilar la presència d'atacs de pugons que solen donar-se a la sortida de l'hivern.

Mesures culturals: convé fer neteja de les parts afectades i tallar els branquillons secs fins a la primera part sana. Així, s'eliminaran fongs, s'airejarà l'arbre i s'afavoriran els tractaments que s'hi facin. Cal evitar al màxim els excessos d'humitat per minimitzar els atacs de fongs.

Control químic: si s'hi detecta presència de pugons, cal tractar-los oportunament amb productes adients.

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro Oficial de Productos y Material Fitosanitario del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación \(MAPA\)](http://www.registro.agricultura.gob.es/).

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/quest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal: 973 305 477
- Serveis Centrals: 933 046 700 ssv.dar@gencat.cat
- Serveis Territorials a Barcelona: 934 092 090 ssv.b.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Girona: 972 454 310 ssv.g.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Lleida: 973 236 412 ssv.ll.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 250 421 ssv.t.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre: 977 500 174 ssv.te.daam@gencat.cat

Servei de Gestió Forestal: 935 674 200 sanitatforestal.daam@gencat.cat

PER A MÉS INFORMACIÓ: <http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal>